

Nr 128.

Ankom till riksdagens kansli den 21 maj 1935 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om anslag till svensk-internationella pressbyrån.

(1:a avd.)

Uti tvenne likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herrar *Roos* och *A. Nylander* (nr 7) och den andra inom andra kammaren av herrar *Lithander* och *E. Nylander* (nr 21), har hemställts, att riksdagen ville besluta dels att för innevarande budgetår tillerkänna Svensk-Internationella Pressbyrån ett anslag av 15,000 kronor, att uppföras i tilläggsstat till budgeten, och dels att för budgetåret 1935—1936 anslå för byråns verksamhet enahanda belopp, att uppföras i samma års budget.

Till stöd för motionärernas framställning har i motionen I:7 anförts, bland annat, följande:

Sedan slutet av år 1926, alltså under något mer än åtta år, har en institution vid namn Svensk-Internationella Pressbyrån varit verksam i Stockholm. Byråns syfte har varit att öka avsättningen av svenska exportvaror samt kändedom om vårt land och dess näringsliv.

Genom att regelbundet varje vecka till utlandspressen utsända informationsmaterial i form av artiklar och notiser om Sverige, dess näringsliv och dess kultur har byrån verkat för detta syfte.

Ett oavlätligt, energiskt arbete för utvecklande och utökande av byråns direkta förbindelser med utlandspressen och skapandet av en organisation med pressrepresentanter och kanaler till pressen i olika länder ha åt byrån berett en fast ställning i utlandspressen som erkänt publicitetsorgan för vårt land.

Över hälften av byråns utsända material behandlar svenskt näringsliv och svenska exportprodukter och avfattas med syfte att direkt gagna Sveriges utrikeshandel. Återstoden av byråns pressmaterial innehåller meddelanden om svensk kultur och svenska förhållanden i allmänhet, avsedda att stimulera intresset för svenskt liv och svensk gärning på olika områden.

Även på andra sätt arbetar byrån för att öka kunskapen om och intresset för Sverige. Korrespondenter till utländska pressorgan omhändertagas, informeras, introduceras och förses med material och uppslag för sitt arbete. Avsevärt arbete ägnas av byrån åt befordrande av den utländska turisttrafiken till Sverige.

Vid upprepade tillfällen har byrån varit behjälplig vid spridande genom sina representanter i olika länder av svensk specialpublicitet, broschyrer och reklamtryck. Talrika uttalanden av myndigheter, korporationer och enskilda inom och utom landet vitsorda det svenska näringslivets stora gagn av pressbyråns verksamhet. Kommerskollegium skriver den 6 november 1934 med anledning av byråns ansökan om anslag av lotterimedel, vilken sedermera av-

slogs av Kungl. Maj:t: »— den värdefulla verksamhet, som utövas av byrån till fromma för svenska intressen i utlandet, synes vara väl värd ett ekonomiskt stöd från det allmännas sida. — Den organisation för spridning av kännedom om svenska kulturella och ekonomiska förhållanden till vitt skilda håll i utlandet, som byrån under sin hittillsvarande verksamhet byggt upp, utgör enligt kollegii förmenande en så betydelsefull 'good-will'-tillgång för vårt näringsliv, att vårt land helt enkelt icke har råd att — allra minst inför dagens situation på de utländska marknaderna — lämna den åt sitt öde. Det ekonomiska stöd, som enligt vad kollegium inhämtat, kommer byrån till del från vissa affärsföretag, vittnar också gott om den uppskattning, som på skilda håll inom vårt lands näringsliv kommit byråns arbete till del. Det synes emellertid ganska givet, att byrån ej enbart kan uppehålla sin ekonomi på dylika frivilliga bidrag, och då byråns verksamhet är av natur att komma våra exportnärningar i gemen och därmed det allmänna överhuvud taget till godo, synes det kollegium icke böra vara tveksamt, att ej det allmänna har ett direkt och påtagligt intresse i att i någon mån säkerställa byråns verksamhet... För en framsynt ledning av vårt lands handelspolitik måste en verksamhet sådan som den, vilken Svensk-Internationella Pressbyrån utövar, vara ett oundgängligt led i bearbetande av utländska marknader, och då såsom känt för närvarande förarbeten pågå för en undersökning av möjligheterna till utvidgning av vår export till vissa avlägsna marknader, torde en samverkan med en organisation som Svensk-Internationella Pressbyrån kunna bliva av stort värde.»

Utgifterna för byråns verksamhet ha täckts dels genom bidrag från svenska industrier, uppgående år 1934 till 28,050 kronor, dels genom anlåtande av byråns reserverade medel, vilka nu praktiskt taget äro förbrukade, och dels därigenom att byråns chef under en tid av mer än två och ett halvt år avstått från lön från byrån.

Vi dela kommerskollegii uppfattning att Svensk-Internationella Pressbyråns verksamhet är av betydande gagn för vårt näringsliv, att ett upphävande av samma verksamhet skulle för näringslivet innebära en verklig förlust och att därför ett säkerställande av byråns fortsatta tillvaro och utveckling är ett statsintresse.

Utskottet. Utskottet erinrar till en början därom, att en utav Svensk-internationella pressbyrån hos Kungl. Maj:t den 18 oktober 1934 gjord ansökan om bidrag av lotterimedel till belopp av 30,000 kronor för säkerställande av pressbyråns verksamhet, enligt beslut av Kungl. Maj:t den 7 december 1934 (handelsdepartementet), icke blivit av Kungl. Maj:t bifallen.

Enligt vad utskottet inhämtat är spørsmålet om ordningen för den utåtriktade upplysningsverksamheten angående Sverige för närvarande föremål för utredning. Planen för utredningen syftar till att åvägabringa en rationell samverkan mellan de olika organ, som handhava upplysningsverksamheten och vilka understödas eller göra anspråk på understöd av offentliga medel, ävensom att ernå enhetlighet och kontinuitet i utförandet av denna verksamhet. Med hänsyn till denna utredning anser utskottet, att det i föreliggande motioner framförda yrkandet om understöd av statsmedel till Svensk-internationella pressbyrån icke lämpligen bör vinna riksdagens bifall.

Utskottet hemställer alltså,

att förevarande motioner (I: 7 och II: 21) icke må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 21 maj 1935.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 127.

Reservation

av herrar *Johansson* i Fredrikslund, *Bergqvist*, *Borell*, *Tham*, *Magnusson* i Skövde, *Holmgren* och *Persson* i Fritorp, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet erinrar till en början därom, att en utav Svensk-internationella pressbyrån hos Kungl. Maj:t den 18 oktober 1934 gjord ansökan om bidrag av lotterimedel till belopp av 30,000 kronor för säkerställande av pressbyråns verksamhet, enligt beslut av Kungl. Maj:t den 7 december 1934 (handelsdepartementet), icke blivit av Kungl. Maj:t bifallen. Skälet härtill hänför sig, enligt vad utskottet försport, närmast till det förhållandet, att spörsmålet om ordningen för den utåtriktade upplysningsverksamheten angående Sverige för närvarande är föremål för utredning.

Av vad motionärerna anfört ävensom av i övrigt införskaffade upplysningar har utskottet funnit den uppgift, som utövas av Svensk-internationella pressbyrån, vara av den betydelse ur allmän synpunkt, att beredandet av understöd åt pressbyrån av statsmedel får anses vara väl motiverat. Den omständigheten, att spörsmålet om ordningen för den utåtriktade upplysningsverksamheten angående Sverige för närvarande är föremål för utredning, innefattar enligt utskottets mening ej tillräcklig anledning att lämna byrån utan det ekonomiska stöd från det allmännas sida, varav byrån för tillfället synes vara i behov för att fullfölja sin uppgift. Vad beträffar storleken av ifrågakommande statsunderstöd finner utskottet sig dock ej kunna i vidare mån biträda motionärernas framställning i sådant avseende, än att utskottet tillstyrker, att för ändamålet för budgetåret 1935/1936 anvisas ett reservationsanslag av 15,000 kronor att upptagas under tredje huvudtiteln. Rörande den närmare dispositionen av anslaget torde Kungl. Maj:t äga att härutinnan besluta.

På grund härav hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av förevarande motioner (I: 7 och II: 21) till *Svensk-internationella pressbyrån* i riksstaten för budgetåret 1935/1936 under tredje huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 15,000 kronor.»
